

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินโครงการ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติไว้ในมาตรา 70 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สำหรับรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการวิจัยการพัฒนาต่อยอด และการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัยด้วยการสนับสนุน การเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของรายได้ประชาชาติ เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรมโดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอน (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2557) และนโยบายการบริหารจัดการศึกษาด้านคุณภาพการเรียนการสอนวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ที่สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรมผู้สอน ส่งเสริมนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2558)

การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาให้ได้องค์ความรู้ใหม่ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์นำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่ง ณรงค์ โพร้พฤชานันท์ (2551) ได้กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าความจริง ความรู้ที่เราสงสัย เพื่อหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงที่ดำเนินไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่ยอมรับกันในทางวิชาการด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องต่อปัญหาที่ตั้งไว้ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2558) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบเชื่อถือได้ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ผลที่ได้สามารถนำไปแก้ปัญหา นอกจากนี้ ประทุม ฤกษ์กลาง (2553) กล่าวว่า การวิจัยเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายปัญหาข้อข้องใจของปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างมีระบบ ระเบียบ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้คำตอบที่น่าเชื่อถือและใช้อ้างอิงได้ทั่วไป

นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) เป็นนวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย ในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมศึกษามากมายหลายอย่าง ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว และประเภทที่กำลังเผยแพร่ เช่น การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aids Instruction: CAI) การใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) สื่อหลายมิติ (Hypermedia) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น ซึ่ง ทิศนา ขัมมณี (2560) กล่าวว่า นวัตกรรมการศึกษาเป็นกระบวนการ แนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษา ซึ่งอยู่ในระหว่างการทดลองที่จะจัดขึ้นมาอย่างมีระบบและกว้างขวางพอสมควร เพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การยอมรับนำไปใช้ในระบอบการศึกษาอย่างกว้างขวางต่อไป และบุญเกื้อ ครอบหาเวช (2550) กล่าวว่า นวัตกรรมทางการศึกษาเป็นความคิดและการกระทำใหม่ ๆ ในระบบการศึกษาที่ได้รับการพิสูจน์ว่าดีที่สุด ในสภาพปัจจุบันเพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการศึกษาหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากในยุคโลกาภิวัตน์ โลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนผู้เรียนที่มากขึ้น การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การผลิตและพัฒนาสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วยระยะเวลาที่สั้นลง การใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษา ก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ทิศนา ขัมมณี. 2560) ซึ่งนวัตกรรมการศึกษาเกิดขึ้นตามสาเหตุใหม่ ๆ ทั้งการเพิ่มปริมาณของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเทคโนโลยีการศึกษาต้องหานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อให้สามารถสอนนักเรียนได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนจึงต้องตอบสนองการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้มากในเวลาจำกัด การเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ตามแนวปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้ตามอัตภาพตามความสามารถของแต่ละคน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted instruction) การเรียนแบบศูนย์การเรียน และเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและ

เทคโนโลยีโทรคมนาคม ที่มีส่วนผลักดันให้มีการใช้นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้คอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กลง แต่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก เทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน นักเทคโนโลยีการศึกษาจึงคิดค้นหาวิธีการใหม่ๆ ในการประยุกต์ใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเรียนรู้ที่เรียกว่า "Web-based Learning" ทำให้สามารถเรียนรู้ในทุกที่ทุกเวลาสำหรับทุกคน (Anywhere, Anytime for Everyone) ถ้าหากผู้เรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ (บุญเกื้อ ครอบหาเวช. 2550)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นสำหรับความอยู่รอด ความเจริญก้าวหน้าขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากการวิจัยและนวัตกรรมมีประโยชน์ต่อองค์กรหลายประการ การทำโครงการเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้คือการประเมินโครงการ เนื่องจากการวิจัยหรือนวัตกรรมมีประโยชน์ต่อองค์กรหลายประการ การจัดทำโครงการสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือ การประเมินโครงการ เนื่องจากการประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกแนวทางว่า โครงการดังกล่าวเป็นอย่างไร ควรปรับปรุงพัฒนาโครงการต่อหรือยกเลิกโครงการ ประชุม รอดประเสริฐ (2553) กล่าวว่า ประโยชน์ของการประเมินโครงการช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้น การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วว่า โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้น เมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบ วิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข จะทำให้การประเมินโครงการดำเนินไปด้วยดี การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการ และทำให้โครงการมีข้อที่จะทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง การประเมินโครงการยังมีส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน และการประเมินโครงการยังเป็นการตรวจสอบและการควบคุมชนิดหนึ่ง และการประเมินโครงการมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ นอกจากนี้การประเมินโครงการยังช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารให้ทราบอุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขส่วน พิสนุ พงศ์ศรี (2553) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมไว้ ทำให้การกำหนดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรและมีประสิทธิผล ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปและ สมคิด พรหมจ้อย (2552) กล่าวว่า ประโยชน์ของการประเมินโครงการ ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนิน

โครงการตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ มีความชัดเจน ช่วยให้จัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไรเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ จนสามารถส่งต่อเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 2559 พบว่า มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดเด่นคือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก จัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีความปลอดภัย และครูมีการพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพ ผ่านการอบรมพัฒนาที่หลากหลาย และเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่วนจุดที่ควรพัฒนา คือ ครูควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ด้านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน สร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย และมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการภายนอกให้มากขึ้น (ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี. 2560)

จากความเป็นมาปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้ประเมินโครงการในฐานะผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครูโดยเร่งด่วน จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานีขึ้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนครูได้พัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานีให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น และในระหว่างการทำดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว ผู้ประเมินโครงการได้มีการวางแผนการกำกับติดตาม รวมถึงการให้คำปรึกษา แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดโครงการผู้ประเมินได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการเป็นการตรวจสอบว่าโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใดและเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการ

ตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด โดยใช้ทฤษฎี CIPP Model ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (D.L. Stufflebeam) ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

2.2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

2.3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

2.4 เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

2.5 เพื่อประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3. ขอบเขตของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี มีขอบเขตการประเมิน ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี กำหนดกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

3.1.1 การประเมินด้านสภาพแวดล้อม (Context) ของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง จำนวน 55 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี
ปีการศึกษา 2561-2562

2) เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์
การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3.1.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและ
นวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง จำนวน 55 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี
ปีการศึกษา 2561-2562

2) เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของ
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3.1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและ
นวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง จำนวน 55 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี
ปีการศึกษา 2561-2562

2) เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของ
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3.1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product) ของโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและ
นวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง จำนวน 55 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี
ปีการศึกษา 2561-2562

2) เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของ
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3.1.5 การประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ
จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์
การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

กลุ่มเป้าหมาย เลือกแบบเจาะจง จำนวน 55 คน โดยมีเกณฑ์ คือ

- 1) เป็นครูปฏิบัติหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2561-2562
- 2) เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3.2 รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานีครั้งนี้ ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model มีลักษณะเป็นแบบประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ และระยะที่ 2 ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว 1 ปี โดยการประเมินโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการเตรียมการภายในโครงการ

3.2.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เพื่อใช้ข้อมูลตัดสินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ กิจกรรมแบบทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้วที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด

3.2.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ได้แก่ กระบวนการวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action) และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการ

3.2.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไรเกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่และดูผลสำเร็จของโครงการ จากผลการทำแบบทดสอบ และจำนวนผลงานวิจัยในชั้นเรียนและนวัตกรรมทางการศึกษาของครูผู้สอน

3.2.5 การประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

3.3 ระยะเวลาการประเมินโครงการ

พฤษภาคม 2561 – เมษายน 2562

3.4 สถานที่ทำการประเมิน

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 โครงการ หมายถึง โครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

4.2 การทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือ ทดลองอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานีด้วยนวัตกรรม ทางการศึกษาที่เป็นสิ่งใหม่ซึ่งอาจอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ที่ครูผู้สอน สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และมีความเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียนในศูนย์ การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

4.3 การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์ การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวกับโครงการฯ พิจารณาและตัดสินคุณค่าโครงการฯ โดยใช้รูปแบบการประเมินซีปปี้ (CIPP Model) และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฯ

รูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินซีปปี้ (CIPP Model) ประกอบด้วย การ ประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินระดับ ความสอดคล้องของหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการเตรียมการภายในโครงการส่งเสริมการทำวิจัย และนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี เพื่อตัดสินเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์โครงการฯ

4.3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินระดับความ เหมาะสม ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อ อุปกรณ์ สถานที่ในการดำเนินโครงการ และด้าน การบริหารจัดการ โครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

4.3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินระดับการ ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ได้แก่ กระบวนการวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ

(Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action) ในโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี เพื่อตัดสินใจในการนำโครงการฯ ไปสู่การปฏิบัติต่อไป

4.3.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานตามโครงการฯ โดยการประเมินจากระดับความรู้ ความสามารถ ของครูผู้สอน เรื่อง การทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ ขยาย โครงการฯ หรือยุติโครงการฯ

1) แบบทดสอบวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัด ความรู้ความสามารถในเรื่องการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด อุดรธานี

2) แบบรายงานจำนวนผลงานวิจัยในชั้นเรียนและนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง แบบบันทึกรายงานชื่อผลงานวิจัยในชั้นเรียนและนวัตกรรมทางการศึกษาของครูผู้สอน ศูนย์การศึกษา พิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี

4.4 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกทางบวกต่อการดำเนินโครงการฯ ของครูผู้สอน หลัง สิ้นสุดโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด อุดรธานี

4.5 ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ในปี การศึกษา 2561 - 2562

4.6 ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2561 - 2562

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

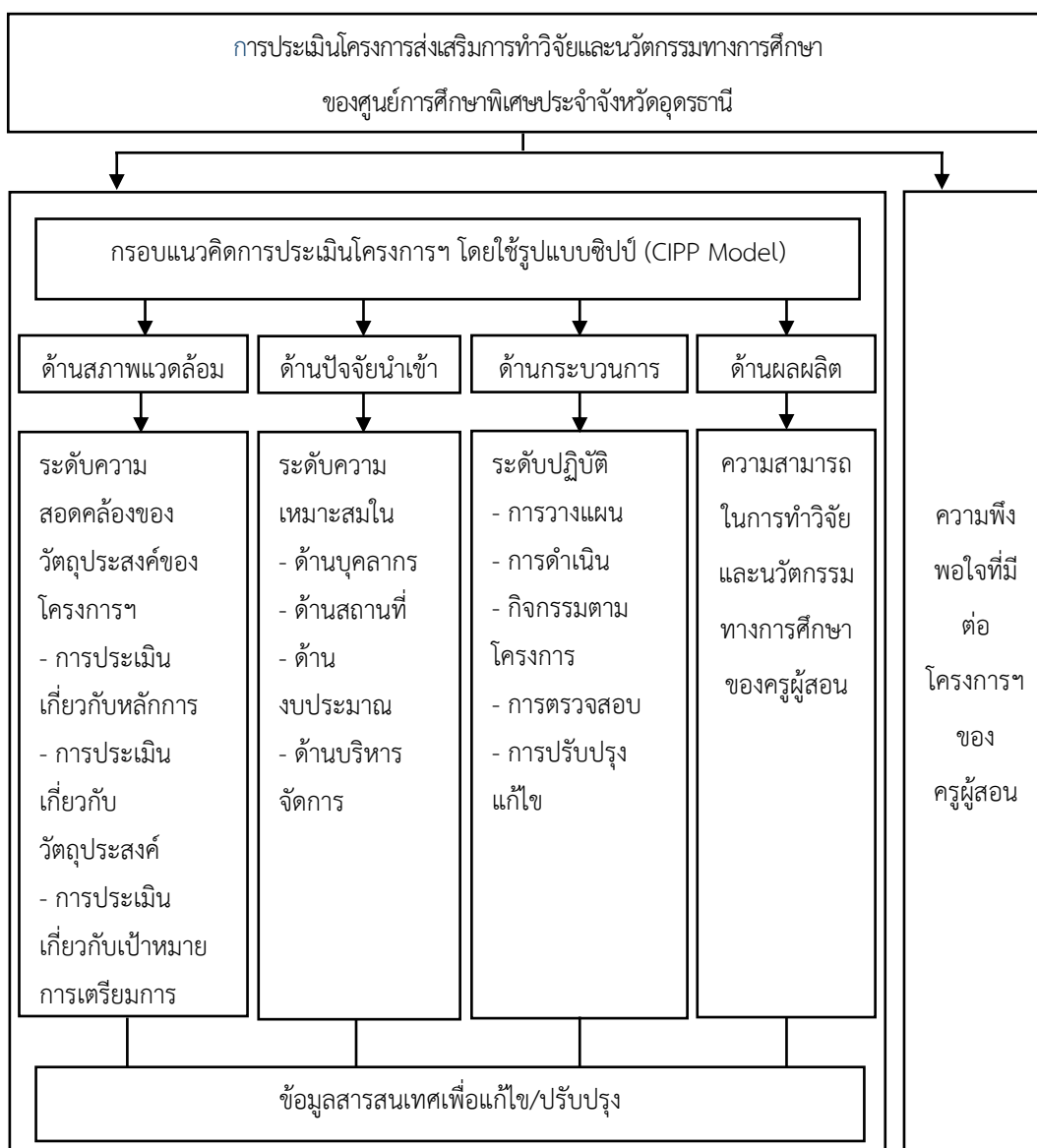
5.1 ผลการประเมินโครงการเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาครู ผู้เรียน และปรับปรุงพัฒนาการ ดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง

5.2 ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินโครงการไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3 ได้ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูผู้สอน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุดรธานี

6. กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีปปี้ (CIPP Model) ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (D.L. Stufflebeam) และประเมินความพึงพอใจ โดยมีกรอบแนวคิดการประเมิน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี